

Social- og Ældreminister

Social- og Ældreudvalget

Randers 14/4 2021

Den nuværende økonomiske struktur

1/1 2021 blev indsatsen familier modtager i hjemmet af forebyggende foranstaltninger, barnets handicap eller til forældrenes handicap ligestillet med refusionen på anbringelser. Denne ligestilling var afgørende, da det forrige refusionssystem gjorde, at det ofte i handicapsager var rentabelt at anbringe børn fremfor sætte hjælpen ind i hjemmet. Men skete det nu også i praksis? Desværre hævdede man beløbet for refusionsberettiget til 810.000 kr. om året, eller 67.500 kr. per måned. Her gives 25 procent i refusion og refusionen stiger i procenter ved højere beløb per anbringelse/indsats i familien. Ligestillingen af indsatserne var en stor og vigtig sejr. Desværre er ligebehandlingen i praksis udeblevet.

Hvor ofte kommer en forebyggende foranstaltning op på 67.500 kr. om måneden, eller 810.000 kr. om året? Ikke særlig tit, medmindre der er mange børn med handicaps i en familie, eller børnene er anbragt. At refusionen stiger med den stigende udgift til en anbringelse/indsats i familien er afgørende for kommunernes økonomiske interesse i at bruge penge på de områder de kan få refusion. Men kun hvis udgifter er minimum 67.500 kr. om måneden. For ellers er der ingen refusion for kommunen.

Hvorfor er refusion vigtigt for en kommune? Jo, for alt det kommunen har fået refusion på, på et helt år, skal i juni måned hvert år summeres og sammenlignes med de øvrige 97 kommuner. De kommuner der har brugt meget på refusionskontoen, skal have penge via udligningen mellem kommunerne, da Folketinget har besluttet at denne udligning mellem fattige og rige kommuner er socialt retfærdig. Det kan vi godt følge idéen i, men det gør også, at de fattige kommuner åbner en indtjening til deres slunkne økonomier ved store lånte summer på refusionen, da overforbruget bliver udlignet af de øvrige kommuner.

Kommuner kan bruge flere penge end de har via refusion, da de modtager refusion hver måned fra staten, som et lån, og herudover kan søge bloktilskud. De kommuner der ikke har brugt så mange penge på det refusionsberettigede, skal betale til de andre kommuner via udligningen. Det er kommuner ikke ret glade for at skulle, så der har vi et økonomisk incitament til at få brugt penge på refusionsberettigede udgifter i kommunen.

Dette abstrakte regnestykke om hvordan minus bliver til plus for kommunerne, er hvorfor en sag som Renés eksisterer:
<https://nordjyske.dk/nyheder/gravere/tvangsanbragte-ren-koster-kommunen-100-000-om-maaneden-og-han-hader-det-men-kommunen-staar-fast/306229b7-1803-46ca-b6d1-faea2c9b76a0?fbclid=IwAR1zs17HSnY5JZAaC1RqyPkIONoYwVpYUL9Eb11X88J2TakqVayfjqsyhdU>
U Det ville jo være meget billigere at give drengen ambulans behandling mens

han boede hjemme. Men kommunen vil hellere anbringe den unge mand grundet den høje refusion de får hver måned til den dyre anbringelse. Den unge mand er tvangsanbragt mod sin vilje, da han er 17,5 år og skal lyttes til. Men det vil kommunen ikke, da kommunen får stor refusion hver måned på tvangsanbringelsen.

Sagen omhandler et misbrug hos drengen og moderens depression på anbringelsestidspunktet, som sagtens kunne være forsøgt behandlet i hjemmet. Det forsøgte kommunen ikke, grundet refusions- og udligningsystemets fokus på dyre indsatser. Stedet den unge mand var anbragt kunne ikke hjælpe ham med noget, men det var kommunen ligeglad med, for det handler om penge for kommunen. Vi ser det samme mønster ved anbragte børn som sendes på specialskoler uden at have et handicap. Anbragte børn fastholdes i deres handicaps, for at anbringelseskommunen kan opretholde udgiften til de anbragte børn som misbruges som handelsvarer af kommunerne.

Uhensigtsmæssighederne ved kun at belønne dyre indsatser via udligning

Ovenstående økonomiske struktur er ikke kun nedbrydende for barnet, der bliver brugt som en handelsvare for kommunen, men også dybt invaliderende for forældre og øvrig familie. Udover det menneskeligt forkastelige i at misbruge børn til at få kommunekassen til at stemme, så er det ikke økonomisk forsvarlig forvaltning af statsmidlerne, som Folketingets partier har en forpligtelse til at sørge for at skabe strukturer for.

Når en familie har et barn med handicap og skal bruge et specialskoletilbud, så koster dette tilbud mellem 150.000 kr. til 650.000 kr. Om året. Det kan kommunen ikke få refusion på, og så skal kommunen vælge at bruge de penge uden refusion til, eller anbringe barnet og få refusion. Social- og Ældreminister, Astrid Krag (S) nævnte noget meget interessant på samråd den 8/4 2021. Astrid Krag (S) nævnte, at vi som fællesskab svigter børnene for længe og griber for sent ind. Hvorfor mon alle kommuner gør det? Det gør de grundet de økonomiske strukturer der dikterer, at det kan svare sig for kommunerne at vente med at gribe ind med hjælp, til problemet har vokset sig alt for stort til at klare med små økonomisk ansvarlige indsatser. Af samme grund bruger kommunerne i gennemsnit 5.300 kr. Om året per barn i forebyggende foranstaltninger. Kommunerne bruger ikke mere, da det ikke kan svare sig med nuværende mangelfulde økonomiske strukturer, hvor kun den dyre indsats belønnes via refusions- og udligningssystemet.

Hjemlen til forebyggende foranstaltninger

Serviceoven foreskriver at der skal være forsøgt en forebyggende indsats inden kommunen skrider til anbringelse af et barn. Dette strammer fra Menneskerettighedsdomstolens case law, der skaber præcedens for dansk lov, som vi har redegjort for i vores skriv herom af 9/2 2021. Har Folketinget skabt økonomiske strukturer til at leve op til lovens formål om, at der skal ske en forebyggende foranstaltning inden anbringelse af et barn?

Grundlovens § 22, 2. pkt: Kongen befaler lovens kundgørelse og drager omsorg for dens fuldbyrdelse.

Staten/Folketingets partier har en generel forpligtelse til at sikre, at lovgivningen gennemføres i overensstemmelse med lovgivers intentioner. Der findes næppe et politisk parti, der vil modsætte sig forebyggende foranstaltninger, hvorfor vi synes et politisk flertal skal sørge for at tilføje nogle afgørende elementer til det nuværende refusions- og udligningsystem, da det ellers ikke kan siges at forebyggende foranstaltninger er i overensstemmelse med Grundlovens § 22, 2. pkt. Vi mener ikke at de nuværende økonomiske strukturer lever op til Servicelovens intentioner om forebyggende foranstaltninger.

Forskelsbehandling grundet social status

Der foreligger stadig forskelsbehandling på baggrund af social status, når offentlige forsørgelsesydelse ikke er omfattet af det samlede refusionsregnestykke til en familie.

Hvorfor skal tabt arbejdsfortjeneste summeres i familiens refusionsregnestykke når førtidspension, kontanthjælp, revalidering og øvrige ydelser ikke skal? Beskyttelsen af familien som enhed via refusion går jo ikke væk, blot fordi en forælder har et handicap og derved har fået førtidspension.

Økonomisk ansvarlige tidlige indsatser

Hvorfor fortsætter anbringelser uden grunde? Hvorfor får forældre aldrig hjemgivelses handleplaner? Hvorfor vil kommunerne ikke arbejde proaktivt på at afhjælpe de problemer der er årsag til anbringelsen af barnet? De 5.300 kr. Per barn om året gør i hvert fald ingen forskel. Hvis Regeringen virkelig mener at der skal forebygges bedre og ske tidligere indsatser, så er det da også langt billigere, da det at sætte ind mens udfordringer er små altid kan svare sig økonomisk.

De ønskede tilføjelser til refusions- og udligningssystemet

Det ville være økonomisk rentabelt at give 100 procent i refusion i alle forebyggende foranstaltninger op til de 810.000 kr. Om året. Men så glade er regeringen jo ikke reelt for forebyggende foranstaltninger, hvorfor vi har udfærdiget en modereret minimums struktur, der vil sikre en forebyggende foranstaltning:

Ved 810.000 kr. får kommunerne 25 procent (202.500 kr.) i refusion. Vi vil vende det regnestykke om for forebyggende foranstaltninger og handicap, så en kommune kan få lige så meget refusion ved en langt billigere tidlig indsats. Det kan se således ud:

1-202.500 kr. gives 100 procent i refusion
202.500-405.000 kr. gives 75 procent i refusion
405.000-607.500 kr. gives 50 procent i refusion
607.500-810.000 kr. gives 25 procent i refusion

Herved fjernes det økonomiske incitament til at vente alt for længe med at give familien en dyr indsats, og forebyggende indsatser sikres reelt i de nuværende økonomiske strukturer. Ved at give mest refusion på de mindst kostbare

indsatser, understøttes kommunerne i at bruge en økonomisk ansvarlig tidlig forebyggende indsats. Herudover vil det give de fattige kommuner mulighed for at opbygge en befolkning i kommunen, med en sund familie grundstruktur, der er bærende for alle borgere i samfundet.

Sammenfattende

De nuværende økonomiske strukturer om refusion og udligning understøtter ikke at kommunerne skal vælge at give en økonomisk ansvarlig forebyggende foranstaltning til familier, før problemerne vokser sig så store, at kommunerne ser sig nødsaget til at anbringe børnene. Dette er et svigt af fællesskabet, som starter ved Finansministeriets refusionsindsatser og sker på ryggen af familier og børn især, der bliver misbrugt som kommunernes handelsvare.

Et specialskoletilbud er helt afgørende for at barnet med handicap kan blive inkluderet i fællesskabet og få en uddannelse. Kommunerne får ingen refusion på det dyre skoletilbud til barnet med handicap, og derfor afprøver kommunen alle andre muligheder end det tilstrækkelige specialskoletilbud, hvilket afføder mistrivsel, angst, depression og skolevægring hos barnet, da det ikke bliver mødt hvor det er første gang. Det rette skoletilbud er mindre dyrt for statskassen, end hvis vi som samfund søler til barnet er så skidt, at barnet skal anbringes.

Vi håber at Folketingets partier vil overholde Grundlovens § 22, 2. pkt. Vores "omvendte" økonomisk ansvarlige refusionsmodel er afgørende for indsatser i familier med sociale udfordringer, handicaps og hvor forældrenes sociale status anses negativt stigmatiserende. Sidstnævnte forhindrer social mobilitet og det er for pinligt for et velfærdssamfund som det danske. Vores forslag vil ikke koste yderlige penge, men vil spare statskassen mange penge, mens kommunerne kan blive belønnet via refusion for at lave forebyggende foranstaltninger. Det er at ligebehandle anbringelser, der er væsentligt dyrere end forebyggende foranstaltninger, med den indsats Serviceloven foreskriver at vi borgere har ret til.

Venlig hilsen
Kristina Kiettelmann Jensen
Formand for Klip - Forældre til anbragte børn

